

Ur-Baptistisk Pingst brev 160

Väckelsens vägar fram till... - del 9

I denna den nionde delen av infobrev i en serie utifrån Dr Sture Järpemos avhandling från 1977, citerar jag här från sidorna 87-88 (påtar än en gång, att Järpemo inte hade som syfte med sin avhandling, att framställa baptismen som återkomst av en förlorad biblisk lära), med mening att visa på kyrkohistorisk bakgrund till baptismen och pingstväckelsen i Sverige:

”Elmblad (P M Elmblad 1847, lektor vid Stockholms gymnasium, min anm.) hade som aktiv medlem i Skyddsföreningen konfronterats med Oscar I:s (den dåvarande kungen av Sverige, min anm.) ådagalagda sociala intresse. Genom sin tidning, Fridsbudbäraren, blev han snart uppmärksam i samhällets högre kretsar och känd i kungahuset. Själv hyste han starka sympatier för kungen. Dessa fördjupades under intryck av marshändelserna 1848, då kungahuset och Oscar personligen angreps hårt i den radikala pressen. Nu sökte Elmblad genom Henning Hamiltons förmedling stöd för sin inre mission hos Oscar. Om den tidigare liberalt och filantropiskt intresserade monarken kunde föras över till Elmblads väckelselinje, var givetvis mycket vunnet. En sådan utveckling torde också ha tilltalat den nationalromantiske Wieselgren (Peter, präst och nykterhetskämpe, min anm.).

Marshändelserna 1848, en följdföreteelse av februarirevolutionen i Paris samma år, blev en vändning i det politiska livet i Sverige liksom i Europa. Den första liberala perioden var nu definitivt till ända och politiken lades om i konservativ riktning. Revolutionens underliggande orsaker tolkades på flera olika sätt. Allmänt ansågs de gå tillbaka på gudlöshetens stora manifestation, den stora franska revolutionen. Man hade iakttagit hur många bildade framträdde som ’hedningar’. Ifrån detta läger ansågs ledarna för oroligheterna ha kommit och vänt folkets missnöje upprört genom fattigdom, arbetslöshet, brist på bränsle och föda, i revolution. Massornas moral hade inte hållit inför ledarnas agitation. Det gällde nu att omvända de gudlösa ledarna och stärka massornas moral genom sann gudsfruktan. De ansvariga med kungen i spetsen sökte efter lösningar. Kungens övertygelse om en direkt påverkan på individerna hade inte rubbats. Att den nu måste ske via religionen var en följd av den föregående

‘gudlöshetsperiodens’ snöpliga slut. För att tala Elmblads språk hade hjärta och förnuft in fått komma till sin rätt.

I det förvirrade läge, som inträtt efter marshändelserna 1848 förelåg teoretiskt flera möjligheter att via inre mission gå in i det sociala arbetet:

1. att föra över Skyddsföreningen (vars syfte var att a) *förebygga brott genom olika åtgärder*, att b) *utöva besökstjänst i cellerna*, att c) *återanpassa till samhället*, min anm.) på ‘kristlig grund’,

2. att engagera läsarna,

3. att bygga upp en organisation av väckta präster.

Det dröjde två år från mars 1848, innan Elmblad hade nått syftet att kunna inbjuda till bildandet av en förening för inre mission.”

Mitt i detta på många sätt vällovliga och förtjänstfulla organiserande av ”nyevangelism” och folkväckelse, inträffar en Guds bemärkelsetid i Sverige. Just 1848, i september, sker vad vi i alla fall riktigt känner till, den första baptistiska dopförrättningen i Sverige, genom den via Tyskland, själv nyblivne baptisten: F O Nilsson. Därmed återuppväcktes också i Sverige om man säger så (i Europa och Amerika skedde baptistiska dop, i den gudomliga väckelsens anda, sedan flera århundranden tillbaka) en avgörande biblisk sanning, som ända sedan de ursprungliga apostlarnas evangelisation och mission på 100-talet e.Kr., hade ”dolts” och förvanskats. Beklagat att det idag finns ”baptister” och pingstvännen som på nytt vill lägga locket på, och återgå till tiden före ”nyuppenbarelsen”.

Sigvard Svärd